



آموزش متوسطه  
مدرسه عالی شهید مطهری

به نام خداوند بخشندهی مهربان

امتحانات هماهنگ نوبت اول دبیرستان‌های علوم و معارف اسلامی شهید مطهری (ره)

دبیرستان :	سال تحصیلی : ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲	درس : علوم و فنون ادبی (۲)
پایه : یازدهم	تاریخ امتحان : ۱۶ / ۱۰ / ۱۴۰۲	مدت امتحان : ۸۰ دقیقه

نام و نام خانوادگی:	شماره دانش‌آموزی :	نمره :
---------------------	--------------------	--------

« لطفاً جواب سؤالات روی برگ امتحان نوشته شود »

ردیف	تعداد سؤالات : ۲۵	صفحه ۱ از ۴	بارم								
الف) تاریخ ادبیات و سبک شناسی ( ۴ نمره )											
۱	جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید . الف) اقدام مهم فرهنگی خواجه رشیدالدین فضل الله تأسیس ..... در تبریز است . ب) حمد الله مستوفی از مورخان مشهور ایران و نویسندهی کتاب ..... است .	.۵									
۲	هریک از شخصیت‌های زیر را در جای درست خود در ستون «ب» قرار دهید . ( یک مورد اضافی است ) « فخرالدین عراقی - شاه نعمت الله ولی - دولت‌شاه سمرقندی - عبید زاکانی »	.۷۵									
	<table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th>ستون الف</th> <th>ستون ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) شاعر خوش ذوقی که انتقادهای ظریف اجتماعی او معروف است .</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ب) نویسنده قرن نهم که در تذکره خود شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایران را آورده است .</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ج) او در کتاب لمعات خود سیر و سلوک عارفانه رادقالب نظم و نثر بیان کرده است</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	ستون الف	ستون ب	الف) شاعر خوش ذوقی که انتقادهای ظریف اجتماعی او معروف است .		ب) نویسنده قرن نهم که در تذکره خود شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایران را آورده است .		ج) او در کتاب لمعات خود سیر و سلوک عارفانه رادقالب نظم و نثر بیان کرده است			
ستون الف	ستون ب										
الف) شاعر خوش ذوقی که انتقادهای ظریف اجتماعی او معروف است .											
ب) نویسنده قرن نهم که در تذکره خود شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایران را آورده است .											
ج) او در کتاب لمعات خود سیر و سلوک عارفانه رادقالب نظم و نثر بیان کرده است											
۳	وضعیت شعر را در قرن هفتم مختصراً توضیح دهید .	.۷۵									
۴	در کدام گزینه نمونه‌ای از نفوذ زبان ترکی - مغولی در زبان فارسی یافت نمی‌شود ؟ <input type="checkbox"/> الف) پی قتلیم صف مزگان ز چه آراسته‌ای / بهر یک تن ز چه صد فوج قشون می‌آید <input type="checkbox"/> ب) نگاه کن که چه مایه دریغ و درد بود / بر آن که فتنه‌ی رنج است و عاشق بلوا <input type="checkbox"/> ج) چون هوای ملک دل ببند کز این سان گرم شد / خیمه بر چشمم زند بیلاق و قشلاقش نگر	.۵									
۵	درستی یا نادرستی موارد زیر را مشخص کنید . الف) در سبک عراقی علوم در شعر بازتاب اندکی داشت . ب) در سبک عراقی به علت نبود استادان بزرگ و نابودی مراکز علمی ، تحقیق بین علما و ادیبان تضعیف شد .	.۵									
۶	به جای روحیه‌ی پهلوانی و حماسی در سبک خراسانی، کدام روحیه در سبک عراقی رواج یافت ؟	.۵									
۷	چرا در عصر مغول و تیمور ، تاریخ‌نویسی رواج یافت ؟	.۵									

ادامه سؤالات در صفحه‌ی دوم



صفحه‌ی ۳ از ۴		آزمون هماهنگ نوبت اول علوم و فنون ادبی (۲)
ج) زیبایی شناسی [آرایه‌های ادبی] (۶ نمره)		
۱۶	ادوات تشبیه را در موارد زیر مشخص کنید. الف) مرا در دل درخت مهربانی / به چه ماند؟ به سرو بوستانی ب) در آن سیماب‌گون امواج لرزان / خیال تازه‌ای در خواب می‌دید	۰.۵
۱۷	در عبارت «در پیش جمال او، دم طاووس به پر زاغ مانستی» «مشبه و مشبه به» را دقیقاً مشخص کنید. مشبه: ..... مشبه به: .....	۰.۵
۱۸	یک تشبیه گسترده بنویسید که واژه‌ی «دریا» در آن «مشبه به» باشد.	۰.۵
۱۹	با توجه به بیت «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی» الف) در مصراع اول یک تشبیه فشرده اضافی بیابید و «مشبه» آن را بنویسید. ب) در مصراع دوم یک تشبیه فشرده غیر اضافی (اسنادی) بیابید و «مشبه به» آن را بنویسید.	۱
۲۰	وجه شبه را در بیت زیر مشخص کنید. خاک پای آن تهی دستم که چون ابر بهار / بر سر عالم فشاند هر چه پیدا می‌کند	۰.۵
۲۱	در بیت زیر مجاز و قرینه‌ی شناخت مجاز را بیابید و بنویسید. «بر آشفته ایران و برخاست گرد / همی هر کسی کرد ساز نبرد» مجاز: ..... قرینه مجاز: .....	۰.۵
۲۲	در موارد زیر مجازها را بیابید و معنای مجازی آنها را بنویسید. (هر بیت یک مورد) الف) سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی / چه خیال‌ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی واژه مجاز: ..... معنای مجازی: ..... ب) کلید کرم بود در مشت او / نگیین خلافت در انگشت او واژه مجاز: ..... معنای مجازی: ..... ج) به یاد روی شیرین بیت می‌گفت / چو آتش تیشه می‌زد کوه می‌سفت واژه مجاز: ..... معنای مجازی: ..... د) فریشتگان سنگ به وی می‌زدند که خاکی و آبی را چه رسد که حدیث کند؟ واژه مجاز: ..... معنای مجازی: .....	۲
۲۳	در بیت زیر کدام واژه در معنای مجازی «به علاقه‌ی شباخت» به کار رفته است؟ «فرو ریخت از دیدگان آب مهر / به خون دو نرگس بیاراست چهر»	۰.۵
ادامه سؤالات در صفحه‌ی چهارم		

صفحه ۴ از ۴		آزمون هماهنگ نوبت اول علوم و فنون ادبی (۲)	
د) نقد و تحلیل متن نظم و نثر ( ۴ نمره )			
۲	<p>با توجه به شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید :</p> <p>ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی / چه کنم که هست اینها گل باغ آشنایی  در گلسِتان چشمم ز چه رو همیشه باز است / به امید آنکه شاید تو به چشم من در آیی  سر برگ گل ندارم ز چه رو روم به گلشن / که شنیده‌ام ز گل‌ها همه بوی بی‌وفایی</p> <p>« فخرالدین عراقی »</p> <p>الف) دو مورد ویژگی فکری شعر را بنویسید . (۱)</p> <p>ب) در بیت دوم یک تشبیه بیابید و نوع آن را بنویسید . (۰/۵)</p> <p>ج) در بیت سوم یک رابطه معنایی تناسب بیابید و آن را بنویسید . (۰/۵)</p>	۲۴	
۲	<p>با توجه به متن پاسخ مناسب بنویسید .</p> <p>پس ، از ابر کرم ، باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد و به ید قدرت در گل از گل ، دل کرد . عشق نتیجه‌ی محبت حق است .</p> <p>از شب‌نم عشق خاک آدم گل شد / صد فتنه و شور در جهان حاصل شد  سرنشتر عشق بر رگ روح زدند / یک قطره فرو چکید و نامش دل شد</p> <p>« مرصاد العباد »</p> <p>الف) مفهوم کلی متن را بنویسید . (۰/۵)</p> <p>ب) یک واژه با ساخت مرکب بیابید و بنویسید .</p> <p>ج) چهار ویژگی ادبی در متن بیابید و بنویسید . (۱)</p>	۲۵	

### موفق باشید

نام و نام خانوادگی مصحح / دبیر	نمره نهایی پس از رسیدگی به اعتراضات		نام و نام خانوادگی دبیر	تصحیح و نمره‌گذاری	
	با عدد	با حروف		با عدد	با حروف
امضاء :			امضاء :		

